Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

“_____”_____20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Основи туризмознавства

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм

освітня програма «Туризм»

вид дисципліни обо’вязкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2018/ 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2018 року, протокол №1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Шамара І. М., старший викладач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «28» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

_____ Парфіненко А.Ю.

(підпис)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2018 року №1

Голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Григорова-Беренда Л.І.

(підпис)

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Основи туризмознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки рівня вищої освіти бакалавр спеціальності 242 «Туризм»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» є формування у студентів знань основних положень, визначень, що розкривають зміст, характер, тенденції, основні принципи розвитку туризму, формування розуміння туризму як соціально-економічного явища..

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» є:

- формування у студентів уявлення про основи туристичної діяльності;
- вивчення основних етапів розвитку туризму;
- дослідження сучасного стану розвитку туристичного бізнесу, суб'єктів туристичної діяльності,
- вивчення основ державного і міжнародного регулювання туристичної діяльності;
- оволодіння основними поняттями готельно-ресторанного господарства.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов’язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	14 год. (4 ауд. + 10 дист.)
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
86 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні категорії і поняття навчальної дисципліни, види туризму;
- історичні етапи становлення і розвитку галузі туризму;
- основи державного і міжнародного регулювання туристичної діяльності;
- основи готельно-ресторанного господарства;
- основні принципи діяльності туроператорів і турагентів;
- особливості транспортних перевезень у комплексі туристичних послуг;
- основні вимоги безпеки туристичних подорожей, основи страхування у туризмі.

вміти:

- вільно володіти понятійним апаратом, що використовується у туризмознавстві;
- аналізувати історію туризму, його сучасний стан і тенденції розвитку;
- пояснювати процеси спеціалізації, кооперування й концентрації виробництва в туристичній індустрії;
- характеризувати діяльність туроператорів і турагентів;
- охарактеризувати економічну і соціально-культурну роль туризму;
- визначити місце і значення Всесвітньої туристичної організації у туристичній діяльності;
- працювати з законами, що регулюють туристичну діяльність.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи, історія і сучасний стан розвитку туризму.

Тема 1. Туризм як суспільне явище.

Мета, об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни. Туризм як об'єкт наукового пізнання. Передумови та об'єктивні чинники розвитку туризму. Туризм як багатогранне явище сучасного світу. Основні поняття та визначення туризму. Функції туризму.

Тема 2. Структура туризму.

Класифікація туризму. Тип туризму (внутрішній, в'їзний). Категорії туризму (туризм у межах країни, національний туризм, міжнародний туризм). Види туризму (рекреаційний, лікувальний, пізнавальний, діловий, релігійний, етнічний, транзитний). Спосіб організації туризму (організований й неорганізований туризм). Подорожі по тривалості (короткостроковий і довгостроковий). Види туризму по використовуваним транспортним засобам (залізничний, авіаційний, теплохідний, автомобільний, автобусний, велосипедний та ін.). Туризм по інтенсивності туристських потоків. Туризм по джерелах фінансування. Окремі види туризму (екологічний, сільський, пригодницький, спортивний, самодіяльний з активними способами пересування та ін.).

Тема 3. Історія розвитку туризму.

Історичні етапи розвитку туризму. Періодизація розвитку туризму. Подорожі в Давньому світі. Розвиток туристської індустрії в давнині. Подорожі в епоху античності. Розвиток подорожей на Давньому Сході. Епоха залізних доріг. Автомобільні подорожі. Авіаподорожі. Круїзи. Історія розвитку туризму в Україні. Зародження туризму на теренах України. Паломництво. Сучасні тенденції.

Тема 4. Туризм як економічна діяльність.

Формування системи гостинності. Індустрія туризму та її структура. Територіальна складова індустрії туризму. Виробнича складова індустрії туризму. Регуляторна складова індустрії туризму.

Тема 5. Туристичні ресурси. Географія туристичних ресурсів.

Компоненти туристської індустрії. Інфраструктура туризму. Організатори туризму. Процеси спеціалізації, кооперування й концентрації виробництва в туризмі. Вплив індустрії туризму на економіку країни. Туристичні ресурси. Національні парки. Географія туристичних ресурсів.

Тема 6. Ринок туристичних послуг.

Суб'єкти туристичного ринку. Механізми функціонування туристичного ринку. Тур як специфічний продукт туристичного ринку.

Тема 7. Теорія туристичного продукту.

Три джерела і три складові частини туристичного продукту. Джерела туристичного продукту. Рівні туристичного продукту. Складові туристичного продукту. Тур і туристичний продукт. Юридична природа туристичного продукту. Економічна сутність туристичного продукту.

Розділ 2. Основи організації туристичної діяльності.

Тема 8. Основи організації туристичного процесу.

Самоорганізація. Організація транспортного обслуговування в туризмі. Організація послуг гостинності в туризмі. Загальні тенденції в розвитку готельного бізнесу. Класифікація готелів. Організаційна структура готельного підприємства. Основні та додаткові послуги готельних господарств. Система громадського харчування. Розвиток ресторанного бізнесу. Анімаційні послуги у туризмі. Організація екскурсійної діяльності. Організація туристсько-рекреаційних комплексів.

Тема 9. Суб'єкти туристичної діяльності.

Основні принципи діяльності туроператорів та турагентів. Діяльність туроператорів, тур фірм і турагентств в Україні. Виробничо-обслуговуюча

діяльність туристичного підприємства. Проектування турів. Діяльність туристичного підприємства з організації обслуговування туристів. Ринкова діяльність туристичного підприємства.

Тема 10. Аналіз маркетингової інформації в туризмі.

Маркетингова інформація та її види. Методи збору маркетингової інформації. Система аналізу маркетингової інформації.

Тема 11. Аналіз маркетингового середовища туристичної галузі.

Дослідження маркетингового середовища туристичних підприємств**.** Маркетингові дослідження ринку туристичних послуг**.** Маркетингові дослідження конкурентів. Фактори формування системи маркетингу персоналу на підприємствах.

Тема 12. Регулювання туристичної діяльності.

Міжнародне регулювання туризму. Міжнародні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність туризму: Гаагська декларація з туризму, Манільська декларація з світового туризму, Манільська декларація з соціального впливу туризму, Загальна декларація з прав людини, Статут ВТО, Кодекс туриста, Хартія туризму, Глобальний етичний кодекс туризму.

Державне регулювання туризму. Державне регулювання туристичною діяльністю в Україні. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність туризму в Україні: Закон України «Про туризм», Стратегія розвитку туризму і курортів, Державна програма розвитку туризму, Національні стандарти України в галузі туристичної діяльності.

Тема 13. Види туристичних організацій. Роль і значення Всесвітньої туристичної організації у туристичній діяльності.

Види і роль туристських організацій. Всесвітня туристична організація. Всесвітній день туризму. Міжнародні організації. Міжнародна асоціація повітряного транспорту. Міжнародна організація цивільної авіації. Регіональні організації. Організація економічного співробітництва й розвитку. Азіатсько-Тихоокеанська туристська асоціація. Національні організації.

Тема 14. Безпека туристичних подорожей.

Безпека туристичних подорожей як умова їх організації та здійснення**.** Страхування в туризмі. Фактори ризику в туризмі**.** Туризм і довкілля.

3.Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
Розділ 1. Теоретичні основи, історія і сучасний стан розвитку туризму										
Тема 1. Туризм як суспільне явище	10	2	2		6		2			10
Тема 2. Структура туризму.	15	4	4		7		2			10
Тема 3. Історія розвитку туризму	10	2	2		6		2			10
Тема 4. Туризм як економічна діяльність.	10	2	2		6		2			10
Тема 5. Туристичні ресурси. Географія туристичних ресурсів.	10	2	2		6					10
Тема 6. Ринок туристичних послуг.	10	2	2		6					10
Тема 7. Теорія туристичного продукту.	10	2	2		6					10
Разом за розділом 1	75	16	16		43		8			70
Розділ 2. Основи туристичної діяльності										
Тема 8. Основи організації туристичного процесу.	15	4	4		7		2			8
Тема 9. Суб'єкти туристичної діяльності	10	2	2		6		2			8
Тема 10. Аналіз маркетингової інформації в туризмі.	10	2	2		6		2			8
Тема 11. Аналіз маркетингового середовища туристичної галузі.	10	2	2		6					10
Тема 12. Регулювання туристичної діяльності.	10	2	2		6					10
Тема 13. Види туристичних організацій. Роль і значення Всесвітньої туристичної організації у туристичній діяльності.	10	2	2		6					12
Тема 14. Безпека туристичних подорожей.	10	2	2		6					10
Разом за розділом 2	75	16	16		43		6			66
Усього годин	**150**	**32**	**32**		**86**		**14**			**136**

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Туризм як суспільне явище	2
2.	Структура туризму.	4
3.	Історія розвитку туризму	2
4.	Туризм як економічна діяльність.	2
5.	Туристичні ресурси. Географія туристичних ресурсів.	2
6.	Ринок туристичних послуг.	2
7.	Теорія туристичного продукту.	2
8.	Основи організації туристичного процесу.	4
9.	Суб'єкти туристичної діяльності	2
10.	Аналіз маркетингової інформації в туризмі.	2
11.	Аналіз маркетингового середовища туристичної галузі.	2
12.	Регулювання туристичної діяльності.	2
13.	Види туристичних організацій. Роль і значення Всесвітньої туристичної організації у туристичній діяльності.	2
14.	Безпека туристичних подорожей.	2
	Разом	**32**

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Підготовка до написання есе (вивчення лекції на тему: «Туризм як суспільне явище», ознайомлення за додатковою літературою): на тему «Туризм в сучасному світі, його значення та перспектив»	6	10
2.	Підготовка доповідей в рамках теми: «Структура туризму» з наступних питань: 1. Рекреаційний туризм. 2. Культурно-пізнавальний туризм. 3. Лікувальний туризм. 4. Розважальний туризм. 5. Військовий туризм 6. Пригодницький туризм 7. Гастрономічний туризм 8. Етнічний туризм. 9. Сільський туризм 10. Екологічний туризм 11. Спортивний туризм 12. Науковий туризм 13. Діловий туризм 14. Освітній туризм 15. Релігійний туризм 16. Круїзний туризм 17. Гірськолижний туризм 18. Інсентів-туризм 19. Соціальний туризм 20. Фестивальний туризм 21. Водний туризм 22. Екстремальний туризм	7	10
3.	Підготовка доповідей в рамках теми: «Історія розвитку туризму» з наступних питань: Періодизація розвитку туризму. Подорожі в античному світі. Подорожі у період Середньовіччя. Подорожі у період епохи Відродження. Подорожі у період епохи Просвітництва. Томас Кук як засновник сучасного туризму. Туризм у XIX- на початку XX ст. Міжвоєнний етап розвитку світового туризму .Післявоєнний період розвитку світового туризму (40–60-ті рр. XX ст.). Період розвитку світового туризму (70–90-ті рр. XX ст.). Новітні тенденції розвитку сучасного туризму. Прогнози розвитку туризму на найближчі десятиріччя. Подорожі українськими землями в античний період. Подорожі українськими землями в період Київської Русі. Найвідоміші українські мандрівники і дослідники. Паломництво українців у XVIII-XIX ст. Початкова стадія розвитку туризму в Україні (кінець XIX – початок XX ст.). Активна стадія розвитку туризму в Україні (перша половина XX ст.). Масова стадія розвитку туризму в Україні (50–80-ті рр. XX ст.); Глобалізаційна стадія розвитку туризму в Україні (90-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.).	6	10
4.	Підготовка доповідей в рамках теми: «Туризм як економічна діяльність» з наступних питань: Давній етап розвитку гостинності. Розвиток гостинності у Середньовіччя. Розвиток гостинності під час епохи Відродження Розвиток гостинності у 19-20 ст. Розвиток гостинності на території України до кінця 19 ст. Розвиток готельного господарства України у 20-21 ст. Готелі. Мотелі. Пансіонати. Курортні готелі..Клубні готелі. Гостьові будинки.Ротелі, ботелі.Флотелі, альпотелі.Типи харчування у закладах розміщення.Види закладів харчування. Класифікація готелів. Методи обслуговування у закладах харчування. Специфічні характеристики туристичної послуги. Складові туристичної інфраструктури. Державна туристична політика.	6	10
5.	Підготовка доповідей про туристичні ресурси наступних туристичних	6	10

	районів: Південноєвропейський туристичний район. Північноєвропейський туристичний район. Західноєвропейський туристичний район. Центрально-східноєвропейський туристичний район. Південноазійський туристичний район. Північно-східноазійський туристичний район. Південно-східноазійський туристичний район. Австралія і Океанія Північноафриканський туристичний район. Західноафриканський туристичний район. Центральноафриканський туристичний район. Південноафриканський туристичний район. Східноафриканський туристичний район. Ресурси близькосхідного туристичного регіону. Північноамериканський туристичний район. Центральноамериканський туристичний район. Карибський бассейн. Південноамериканський туристичний район.		
6.	Підготовка до усного опитування рамках теми: «Ринок туристичних послуг» » з наступних питань: Суб'єкти туристичного ринку. Механізми функціонування туристичного ринку. Тур як специфічний продукт туристичного ринку. Види туристичних маршрутів.	6	10
7.	Підготовка до усного опитування рамках теми: «Теорія туристичного продукту» з наступних питань: Три джерела і три складові частини туристичного продукту. Джерела туристичного продукту. Рівні туристичного продукту. Складові туристичного продукту. Тур і туристичний продукт. Юридична природа туристичного продукту. Економічна сутність туристичного продукту.	6	10
8.	Підготовка до усного опитування рамках теми: «Основи організації туристичного процессу» з наступних питань: Самоорганізація. Організація транспортного обслуговування в туризмі. Організація послуг гостинності в туризмі. Загальні тенденції в розвитку готельного бізнесу. Класифікація готелів. Організаційна структура готельного підприємства. Основні та додаткові послуги готельних господарств. Система громадського харчування. Розвиток ресторанного бізнесу. Анімаційні послуги у туризмі. Організація екскурсійної діяльності. Організація туристсько-рекреаційних комплексів.	7	8
9.	Підготовка до усного опитування рамках теми: «Суб'єкти туристичної діяльності» з наступних питань: Основні принципи діяльності туроператорів та турагентів. Діяльність туроператорів, тур фірм і турагентств в Україні. Виробничо-обслуговуюча діяльність туристичного підприємства. Проектування турів. Діяльність туристичного підприємства з організації обслуговування туристів. Ринкова діяльність туристичного підприємства.	6	8
10.	Підготовка до усного опитування рамках теми: «Аналіз маркетингової інформації в туризмі» з наступних питань: Маркетингова інформація та її види. Методи збору маркетингової інформації. Система аналізу маркетингової інформації.	6	8
11.	Вивчення лекційного матеріалу та додаткових джерел інформації в рамках теми: «Аналіз маркетингового середовища туристичної галузі» для розв’язання практичних кейсів на семінарському занятті.	6	10

12.	Підготовка доповідей в рамках теми: «Регулювання туристичної діяльності» з наступних питань: Міжнародне регулювання туризму. Міжнародні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність туризму: Гаагська декларація з туризму. Манільська декларація з світового туризму. Манільська декларація з соціального впливу туризму. Загальна декларація з прав людини. Статут ЮНВТО, Кодекс туриста. Хартія туризму. Глобальний етичний кодекс туризму. Державне регулювання туризму. Державне регулювання туристичною діяльністю в Україні. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність туризму в Україні: Закон України «Про туризм», Стратегія розвитку туризму і курортів, Державна програма розвитку туризму, Національні стандарти України в галузі туристичної діяльності.	6	10
13.	Підготовка доповідей в рамках теми: «Види туристичних організацій. Роль і значення Всесвітньої туристичної організації у туристичній діяльності» з наступиних питань: ЮНВТО. ІСАО. ІАТА. Міжнародна асоціація по конгресах і з'їздах. Pacific Asia Travel Association – РАТА. ЮНКТАД. Міжнародна ліга туристських асоціацій. Міжнародне бюро соціального туризму. Міжнародна асоціація туристичних агентств. Міжнародна федерація журналістів і письменників з питань туризму. Конференція туристських організацій Латинської Америки. Міжнародне бюро по молодіжному туризму та обмінів. Американське суспільство туристичних агентів	6	12
14.	Підготовка до написання письмового поточного контролю з усіх тем курсу.	6	10
	Разом	**86**	**136**

6. Методи контролю

Засвоєння тем контролюється на семінарських заняттях, шляхом усних відповідей та доповідей і написання поточного контролю.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- усні відповіді та доповіді на семінарських заняттях;
- виконання індивідуальної семестрової роботи (письмова форма екзамену).

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню на екзамені. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння всіх тем з дисципліни.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота														Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1							Розділ 2							60	40	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	ПКР			
3	6	3	3	3	3	3	6	3	3	3	3	3	15			
есе	Доповіді	Доповіді	Доповіді	Доповіді	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	доповіді	доповіді	Поточний контроль			

ПКР – поточна контрольна робота.

Вивчення курсу – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – максимально 45 балів; поточний контроль – максимально 15 балів).

Підсумковий контроль – 40 балів (максимально по 10 балів за відповідь на кожне питання екзаменаційного білету).

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Для чотирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

8. Рекомендована література

Базова література

1. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту : Навч. посібник. / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська– К. : АЛЬТЕРПРЕС, 2004. – 288 с.
2. Вишневська О. О. Феномен туризму у сучасному соціокультурному просторі : Монографія / О. О. Вишневська– Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. – 296 с.
3. Любіцева О. О. Туризмознавство : вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К. : Київський університет, 2008. – 335 с.
4. Организация туризма : Учебная помощь / А. П. Дурович. Г. А. Бондаренко, Т. Г. Сергеева и др.; под общ. Ред. А. П. Дуровича – 2-е изд., испр. – Мн. : Новое знание. 2005 . – 640 с.
5. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство : Підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О.О.Любіцева. – 2-ге вид., переробл і доповн. – К. : Знання, 2015. – 551 с.
6. Туризмологія (теорія туризму). Навч.-метод. посібник зі спецкурсу. / Пазенок В. С., Федорченко В. К., Кручек О. А., Мініч І. М. – К. : КУТЕП, 2010. – 70 с.
7. Туризмологія : концептуальні засади теорії туризму : монографія / В. К. Федорченко, В. С. Пазенок, О. А. Кручек та ін. – К. : ВЦ «Академія», 2013. – 368 с.

Допоміжна література

1. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про туризм" від 18 листопада 2003 р. № 1282 – IV.
2. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг від 16 березня 2004 р. N 19.
3. Постанова Кабінету Міністрів України „Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України" від 27 січня 1995 р. № 57.
4. ДСТУ 4268:2003. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги".
5. ДСТУ 4269:2004. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Класифікація готелів".
6. Дурович А. Маркетинговые исследования в туризме / А. П. Дурович. – СПб.: Питер, 2008. – 384 с.
7. Гаагская декларация по туризму. Гаага, 14 апреля 1989 года.
8. Глобальный этический кодекс туризма. Сантьяго (Чили), 1 сентября 1999 года.
9. Манильская декларация по мировому туризму. Принята Всемирной Конференцией по туризму, проходившей в Маниле (Филиппины) с 27 сентября по 10 октября 1980 года.
10. Манильская декларация по социальному воздействию туризма. Принята 22 мая 1997 года в г. Маниле (Филиппины).

11. Хартия туризма // «Туристские фирмы». Справочник. Вып. 8. – Спб : ОЛБИС, 1996.
12. Устав Всемирной туристской организации (ВТО).Мехико, 27 сентября 1970 года.
13. Николаенко Д.В. Рекреационная география. – М. – ВЛАДОС, 2001. – 288 с.
14. Организация туризма : Учеб. Пособие / А. П. Дурович, Н. И. Кабушкин, Т. М. Сергеева и др.; Под общ. ред. Н.И. Кабушкина и др. – Минск: Новое знание, 2003. – 632 с.
15. Уокер Дж. Р. Введение в гостеприимство : Учеб. пособие / Пер. с англ. – 2-е изд. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 607 с.
16. Уокер Дж. Управление гостеприимством : Вводный курс / Пер. с англ. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 880 с.
17. Чудновский А.Д. Туризм, гостеприимство, сервис. – М. : Тандем, ЭКСМОС 2000. – 400 с.

9. Посиланная на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- Долженко Г. П. Туризмология, туризмоведение или туристика // Труды международной туристской академии. [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: – http://gennadiy-dolzhenko.ru/a25.html.
- Зорин И. Феноменология путешествий как предмет туристики. [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: – http://www.rmat.ru/rurector1?r421_id=5.
- http://www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України.
- http://www.ukrstat.gov.ua/ – офіційний сайтДержкомстату України.
- http://www2.unwto.org/ – офіційний сайтЮНВТО.
- http://www.unctad.org – офіційний сайтUNCTAD.
- http://www.tourism.ru – сайт з інформацією про країнознавство.
- http://www.strani.ru/ – сайт про міста та країни світу.
- http://kapitan.ru/strany/ – сайт про міста та країни світу.
- http://travel.mail.ru/place/ – сайт з інформацією про країнознавство.
- http://www.top-hotels.ru/ – сайт з інформацією про кращі готелі світу.
- http://www.world-v-tourism.com – віртуальний турист – довідки про всі країни світу (карти, історія, культура, природні умови).
- http://www.votpusk.ru/america_n.asp – сайт «Туристичний атлас світу».